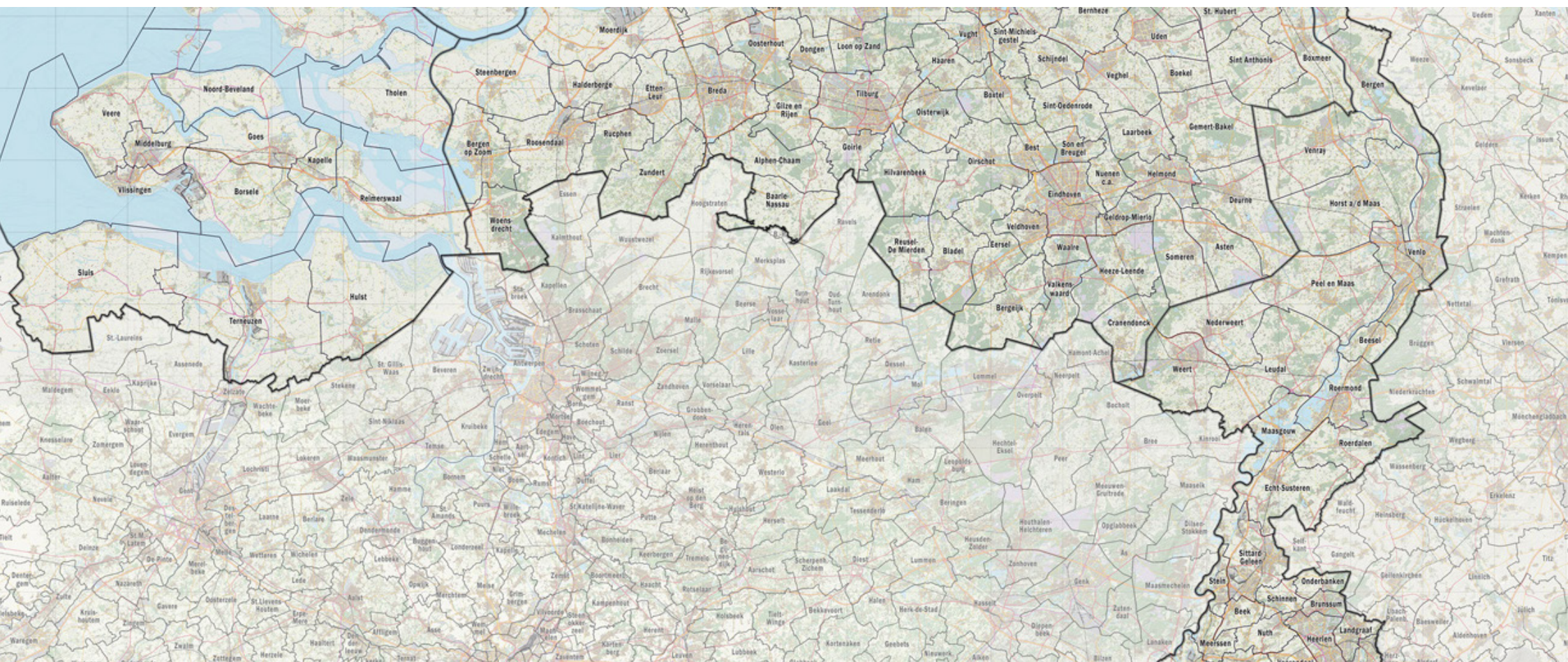

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Bevoegdheidenschema 13 – Spoorvervoer

Bevoegdheidenschema spoorvervoer

versie 2018

ongevalsbestrijding

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			zie over de incidentenorganisatie spoor Kamerstukken II 2010/11, 29 984, nr. 255 en 261, Kamerstukken II 2011/12, 29 984, nr. 271, en Handboek Incidentmanagement Rail, ProRail, januari 2015
<u>1. informatie</u>			
1a. melding/informatie algemeen		1a. art. 50, 7, 39 Wet veiligheidsregio's juncto Besluit informatie inzake rampen en crises	1a. zie verder het schema rampenbestrijding algemeen
	1a.1. eenieder aan burgemeester		
	1a.2. burgemeester of voorzitter veiligheidsregio aan bevolking, hulpverleners		
1b. melding storingen of andere onregelmatigheden aan de trein of op/aan de hoofdspoorweg die een veilig en ongestoord gebruik van die hoofdspoorweg in gevaar brengen of kunnen brengen	1b. bestuurder of andere personen die deelnemen aan het verkeer over de hoofdspoorweg aan beheerder (ProRail); melding beheerder aan minister van IenW	1b. art. 22 lid 1 en 4 Besluit spoorverkeer	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1b.1. melding ernstige incidenten op <u>lokaal spoor</u> aan toezichthouder	1b.1. beheerder lokaal spoor aan ILT	1b.1. art. 20 lid 2 Wet lokaal spoor (WIs) jo. Besluit aanwijzing toezichthouder Wet lokaal spoor	1b.1. de wet treedt in werking op 1-12-2015 lokale spoorwegen betreffen spoorwegen die uitsluitend of overwegend bestemd zijn voor het verrichten van openbaar personenvervoer voor lokale of interlokale verbindingen. Dit betreffen bijvoorbeeld spoorwegen die in het normale spraakgebruik metro- of tramwegen genoemd worden. Zie Besluit van 25 november 2013 tot aanwijzing van lokale spoorwegen ILT houdt namens GS of bestuur plusregio (of gedelegeerd aan BenW) toezicht op lokaal spoor (zie besluit aanwijzing toezichthouder Wet lokaal spoor). GS of plusregio kunnen handhavend optreden: (bestuurlijke boetes opleggen of (snel)bestuursdwang). Zie art. 43 en 44 WIs
1b.2. informeren over maatregelen van beheerder van <u>lokaal spoor</u>	1b.2. beheerder aan vervoerder en toezichthouder (ILT)	1b.2. art. 23 lid 2 WIs jo. Besluit aanwijzing toezichthouder Wet lokaal spoor	
1c. melding voorval gevaarlijke stoffen	1c. vervoerder en ieder ander die de lading tijdens het vervoer onder zich heeft, aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT)	1c. art. 47 Wet vervoer gevaarlijke stoffen	
1d. melding milieu-incident: bodemverontreiniging, zie schema milieu; waterverontreiniging, zie schema oppervlaktewater en waterkering			

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1e. melding aan Onderzoeksraad Voor Veiligheid		1e. art. 9 Besluit Onderzoeksraad Voor Veiligheid	1e. vergelijk art. 66 Spoorwegwet inzake onderzoek door de minister vergelijk hoofdstuk V Richtlijn nr. 2004/49/EG, Spoorwegveiligheids-richtlijn, Pb. 2004, L 164/44, gewijzigd bij Pb. 2008, L 345/62
	1e.1. exploitant van het railvoertuig, verkeersleiding en beheerder van de railweg, aan Onderzoeksraad Voor Veiligheid		
	1e.2. minister van IenW (voor deze de ILT) voor voorvallen of ongevallen bedoeld in art. 47 Wet vervoer gevaarlijke stoffen		
<u>2. maatregelen</u>			
2a.1. eigen maatregelen ter voorkoming van uitbreiding van het gevaar ontstaan door storingen of andere onregelmatigheden aan de trein of op of aan de hoofdspoorweg die een veilig en ongestoord gebruik van die hoofdspoorweg in gevaar brengen of kunnen brengen	2a.1. bestuurder of andere personen die deelnemen aan het verkeer over de hoofdspoorweg	2a.1. art. 65 Spoorwegwet, art 22 lid 2 en 3 Besluit spoorverkeer	2a-b. vergelijk art. 29 Richtlijn nr. 2001/14/EG, inzake de toewijzing van spoorweginfrastructuurcapaciteit en de heffing van rechten voor het gebruik van spoorweginfrastructuur, Pb. 2001, L 75/29, laatstelijk gewijzigd bij Pb. 2007, L 315/44
2a.2. aanwijzingen naar aanleiding van de melding inzake het veilig en	2a.2. ProRail	2a.2. idem en art. 13 onder 1 Algemene Voorwaarden Toegangsovereenkomst ProRail 2012	2a.2.vergelijk Calamiteitenplan Rail, par. 2.2

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
ongestoord gebruik van de hoofdspoorweg			
	2b. ProRail	2b. art. 58, 65 Spoorwegwet, art. 22 en 23 Besluit spoorverkeer	2b. op grond van art. 58 Spoorwegwet stelt de beheerder ProRail een netverklaring op met o.a. calamiteitenplan rail op basis waarvan nadere afspraken tussen beheerder en vervoerder worden gemaakt
2b.1. maatregelen tot herstel van de veilige en ongestoorde treinenloop (berging, baanherstel)			
2b.2. in verband met herstel: het geven van aanwijzingen in het belang van een veilig en ongestoord verkeer op de hoofdspoorweg aan bestuurders en aan andere personen, die zich op of nabij die hoofdspoorweg bevinden			
2c. verkeersaanwijzing, zie onder verkeer			
2d. passende maatregelen, waaronder zo nodig het geheel of gedeeltelijk buiten dienst stellen van de <u>lokale spoorweg</u>	2d. beheerder lokaal spoor	2d. art. 23 lid 1 WIs	
2d.1. aanwijzingen aan vervoerders	2d.1. idem	2d.1. art. 23 lid 3 en 4 WIs	
2e. redding	2e. operationele diensten gemeente en veiligheidsregio	2e. zie schema rampenbestrijding algemeen	

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<p>2f. maatregelen door lokaal gezag ter handhaving openbare veiligheid: bevelen of noodbevelen die nodig zijn voor de handhaving van de openbare veiligheid; idem geven van voorschriften (noodverordening); opperbevel</p>	<p>2f. burgemeester, voorzitter veiligheidsregio</p>	<p>2f. art. 175, 176 Gemeentewet, art. 4, 5, 39 Wet veiligheidsregio's</p>	<p>2f. een interventie jegens ProRail vindt plaats door de minister van IenW (zie onder infrastructuur). De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio zou op grond van zijn noodbevelsbevoegdheid (inclusief het opperbevel) aan ProRail zo nodig een opdracht kunnen geven; toepassing van het beginsel van subsidiariteit houdt echter in dat hij een verzoek tot interventie doet aan de minister van IenW. De burgemeester of voorzitter veiligheidsregio past dan dus in beginsel zijn bevoegdheden niet toe. (Indien er geen noodzaak is tot uitoefening van een bevoegdheid door de minister van IenW, kan dit contact met ProRail ook rechtstreeks of via de politie lopen.)</p> <p>de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio kan wel direct een opdracht geven aan de beheerder van een station (NS). Indien sprake is van een crisis waarbij de regie is gecentraliseerd (bijvoorbeeld landelijke verkeersmaatregelen bij een grootschalige evacuatie of bij een grootschalig milieu-incident), houdt toepassing van het beginsel van subsidiariteit echter in dat de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio een verzoek tot door hem gewenste maatregelen voor stations doet aan de minister van IenW; de burgemeester of voorzitter veiligheidsregio past dan dus in beginsel zijn bevoegdheden niet toe</p> <p>zie verder het schema rampenbestrijding algemeen</p>

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
2g. maatregelen milieu-incident: bodemverontreiniging zie schema milieu, waterverontreiniging, zie schema oppervlaktewater en waterkering			

verkeer

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. verkeersaanwijzing (met het oog op een veilig en ongestoord gebruik van hoofdspoorwegen)	1. beheerder hoofdspoorweginfrastructuur ProRail	1. art. 16 lid 1 onder c Spoorwegwet jo. de beheersconcessie en art. 65 Spoorwegwet, art. 23 Besluit spoorverkeer	
1a. verkeersaanwijzing lokaal spoor (voor het verrichten van veilig en doelmatig vervoer)	1a. verkeersleiding lokaal spoor	1a. art. 24.2 WIs jo. art. 4 Besluit lokaal spoor	1a. GS of bestuur stadsregio Amsterdam of metropoolregio Rotterdam-Den Haag belastingbeheerder of vervoerder met de verkeersleiding (art. 24 lid WIs)
2. aanwijzing aan beheerder infrastructuur , zie onder infrastructuur			

vervoer

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. vervoersovereenkomst</u>	1. eenieder	1. algemeen overeenkomstenrecht	
<u>2. vervoerplicht</u> (zo nodig afwijking mogelijk van aantal bijzondere wetten, waaronder Spoorwegwet)	2. minister van lenW (bij uitvoering militaire taak: minister van lenW en minister van Defensie gezamenlijk)	2. art. 10* jo. art. 3 Vervoersnoodwet	2. een vervoerplicht is een vordering van een dienst: een 'opgelegd publiekrechtelijk contract'; daarmee kan degene aan wie de plicht wordt opgelegd zich beroepen op overmacht jegens contractpartners
<u>3. vergunningstelsel</u> vervoer, zo nodig afwijking mogelijk van aantal bijzondere wetten, waaronder Spoorwegwet en Wet lokaal spoor	3. minister van lenW (bij uitvoering militaire taak: minister van lenW en minister van Defensie gezamenlijk)	3. art. 8* jo. art. 3 Vervoersnoodwet	

vervoermiddelen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>1. melden houder vervoermiddel, onderhoud, registratie, e.d.</u>	1. minister van lenW (bij uitvoering militaire taak: minister van lenW en minister van Defensie gezamenlijk)	1. art. 9*, 12*, 16, 17* Vervoersnoodwet jo. art. 3 Vervoersnoodwet	

infrastructuur

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>aanwijzingen aan een beheerder van infrastructuur</u> (zo nodig afwijking mogelijk van andere wetten), bijv. stilleggen treinverkeer	minister van IenW aan beheerder van infrastructuur (bij uitvoering militaire taak: minister van IenW en minister van Defensie gezamenlijk)	art. 13* jo. art. 3 Vervoersnoodwet	

handhaving openbare orde

voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde (bijv. bij een kaping of gijzeling) zie het schema justitie

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1a. eigen maatregelen: aanwijzingen aan eenieder betreffende de orde, rust, veiligheid of een goede bedrijfsgang	1a. vervoerder	1a. art. 73 en 98 Wet personenvervoer 2000	1a. bijvoorbeeld toegangsbeperking, afsluiting, ontruiming van openbare gebouwen, stationsgebied, halteplaats, perron e.d.; feitelijke veiligheidsmaatregelen
1b. verkeersaanwijzing, zie onder verkeer en onder infrastructuur			
1c. maatregelen door lokaal gezag en door politie ter handhaving openbare orde: politieoptreden/bevelen of noodbevelen die nodig zijn voor de handhaving van de openbare orde; idem geven van voorschriften (noodverordening)	1c. politie, burgemeester, voorzitter veiligheidsregio	1c. art. 3 Politiewet 2012, art. 172, 175, 176 Gemeentewet, art. 39 Wet veiligheidsregio's	1c. zie voorbeelden onder a, en verder bijvoorbeeld het creëren van veiligheidsringen zie onder ongevalsbestrijding, toelichting bij 2e zie verder het schema openbare orde

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1d. veiligheidsrisicogebied ingesteld door burgemeester, zie schema openbare orde			
1e. maatregelen centraal gezag: veiligheidsrisicogebied en toepassing stelsel bewaken en beveiligen, zie schema Justitie			

vordering algemeen

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1. vordering eigendomsrecht en gebruiksrecht (materieel en infrastructuur)	1. alle ministers in overeenstemming met minister van EZK	1. art. 3a*, 5 Vorderingswet	1. voor de vordering van vervoer, zie onder vervoer zie verder het schema schaarste algemeen

(interbestuurlijk) toezicht

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
1.(spoed)bestuursdwang	1a. GS, bestuur regio of college BenW jegens beheerder	1.a. art. 122 Provinciewet, art 43 WIs, art. 125 Gemeentewet jo. art. 5:31 Algemene wet bestuursrecht	1a. regio's aangewezen op basis van art. 20 van Wet personenvervoer 2000, jo. art.36b Besluit personenvervoer 2000: stadsregio Amsterdam en metropoolregio Rotterdam Den Haag (stadsregio Rotterdam & Stadsgewest

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
			Haaglanden); (beoogde gemeenschappelijke regelingen moeten nog worden gemaakt)
2. indeplaatsstelling			de minister die het aangaat kan bij geconstateerde taakverwaarlozing van medebewindstaken ingrijpen bij provincie middels het generieke instrument indeplaatsstelling, en GS bij gemeenten
	2a. minister van IenW jegens provinciebestuur	2a. art. 121 Provinciewet	2a. de minister kan GS verzoeken op te treden jegens gemeente of zelf optreden in het geval GS niet tijdig gevolg geeft aan het verzoek (art. 124a Gemeentewet)
	2b. Gedeputeerde Staten (of cdK) jegens gemeentebestuur	2b. art. 124 Gemeentewet	

rijksheren

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
<u>aanwijzing en optreden rijksheren,</u> vertegenwoordiging minister in regionaal beleidsteam, uitoefenen van noodbevoegdheden namens de minister		- art. 27 Vervoersnoodwet en Aanwijzingsbesluit noodwetgeving Infrastructuur en Milieu - art. 10b Distributiewet - art. 16 Prijzennoodwet en Aanwijzingsbesluit economische noodwetgeving (toepassing Vorderingswet)	rijksheren zijn vertegenwoordigers van de minister in de regio. Aanwijzing vindt plaats in de preparatiefase de aanwijzing van rijksheren op grond van de Distributiewet heeft nog niet plaatsgevonden
	a. aanwijzing: regering, bij amvb		

maatregel	instantie	wettelijke basis	toelichting
	b. optreden: krachtens algemeen mandaat of mandaat voor een bepaald geval door minister van IenW		

*) Inwerkingstelling bij Koninklijk Besluit (bijvoorbeeld op grond van art. 2 Vervoersnoodwet, art 59 Wet vervoer gevaarlijke stoffen en art. 3 Vorderingswet), hetzij separaat, hetzij nadat de beperkte of algemene noodtoestand is afgekondigd (Coördinatiewet uitzonderingstoestanden), tenzij urgentie onverwijlde inwerkingstelling noodzakelijk maakt (dan: op grond van ongeschreven recht).

NB 1. Hoofdstuk 7 Spoorwegwet is vervallen bij inwerkingtreding van de Wet tot modernisering noodwetgeving Verkeer en Waterstaat en Economische Zaken (Stb. 2004, 686). Dit hoofdstuk is geïntegreerd in de Vervoersnoodwet en in de Oorlogswet voor Nederland (art. 16 lid 2).

NB 2. Spoorvervoer is een sector die valt onder alertering terrorismebestrijding (atb). De bijlage bij het Besluit van 14 december 2005 houdende tijdelijke herindeling van ministeriële taken in het geval van een terroristische dreiging met een urgent karakter (Stb. 2005, 662) bevat echter geen verwijzing naar wetten die betrekking hebben op deze sector.

Colofon

Titel: Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing /bevoegdhedenschema
Datum: Mei 2018
Status: Definitief
Versie: Derde druk
Auteurs: Merijn ten Dam
Projectleider: Oscar Koebrugge
Omslag: Rob Kruitwagen
Copyright: IFV en provincie Noord-Holland
Eindverantwoordelijk: IFV, afd. Onderzoek en kennisdocumenten

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
T 026 355 24 00
www.ifv.nl

Instituut Fysieke Veiligheid

Het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) draagt bij aan een veilige samenleving door het versterken van de veiligheidsregio's en hun partners bij het professionaliseren van hun taken. Wij ontwikkelen en delen relevante kennis, wij hebben expertise voor het verwerven en beheren van gemeenschappelijk materieel en wij adviseren de betrokken besturen.

Ons motto hierbij is: signaleren en verbinden.

Instituut Fysieke Veiligheid
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
026 355 24 00
www.ifv.nl

